

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a Németh-Szalay-Török Társas Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt (.....) felperesnek a jogtanácsos által képviselt, (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. december 16-án kelt, 12.G.40.320/2010/9. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - a 2011. december 2. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá az Államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes 2008. július 3-án július 18-i ajánlattételi határidővel, ajánlattételi felhívást tett közzé szendvics szállítására. Az eredményhirdetés várható időpontjaként 2008. augusztus 8-át jelölte meg. Az ajánlattételi felhívás tartalmazta az ajánlatkérő adatait, az ajánlatkérés tárgyát, a kérdésfeltevés és konzultáció módját és idejét, az ajánlat formai követelményeit, az ajánlattevő pénzügyi, szakmai alkalmassága igazolására kért adatokat, illetve az ajánlati kötöttség lejáratainak időpontját is, korlátozásokat.

Az ajánlati felhívás I. számú mellékletét képezte a feladatkiírás, mely szerint a szendvicsmennyiség körülbelül 1,5 millió darab/év, a rövid járatok esetében körülbelül 300 ezer darab/év.

A felperes a felhívásra pályázati anyagot nyújtott be, az ajánlatában 126 forint/darab árat számított a szendvicsekért.

A felperes 2008. augusztus 3-án alvállalkozási szerződést kötött a perben nem állóa pályázat alapján kötendő szerződés teljesítése érdekében. Az okirat szerint az98 forint/darab áron szállít szendvicseket részére. A szerződés 7.8. pontja értelmében, amennyiben a felperes 60 napos határidőn belül nem rendel, vagy az alvállalkozó érdekkörén kívül eső okból lehetetlenül el a szerződésük, úgy 20 millió forint általános kártérítést fizet a felperes. A felperes, illetve az alvállalkozó 2009. október 5-én egyezségeket kötöttek, amellyel a szerződést úgy módosították, a felperest 15 millió forintos kártérítés fizetési kötelezettség terheli, „melynek határideje a felperes és az alperes (megrendelő) közötti peres, vagy peren kívüli eljárásban hozott ítélet, vagy egyezség alapján az alperestől történő teljesítés felperes számláján történő jóváírásától számított három banki nap”.

A felperes ugyancsak a pályázat alapján kötendő szerződés teljesítése érdekében 2008. augusztus 28. napján csomagológépet vásárolt, 6.582.000 forintért, és dátumozó berendezést 2008. augusztus 29-én 1.440.000 forintért. A csomagológépre kötött szerződéstől az adásvételtől számított 60 napon belül, következmények nélkül elállhatott.

2008. augusztus 15-én elektronikus üzenetben az alperes arról értesítette a felperest, hogy „jelenlegi döntésünk értelmében” ő a pályázat nyertese. 2008. szeptember 29-én ugyancsak elektronikus levélben alperes megerősítette, hogy továbbra is szándékában áll a felperessel szerződést kötni, kérte, kezdje meg a felkészülést az első szállításra.

Az alperes és a(.....) között érvényben lévő szerződés szerint a volt feljogosítva szállítási szerződéskötésre, erre afelhívta alperes figyelmét szóban, majd 2008. október 15-én elektronikus levél útján.

Alperes ezt a körülményt a felperes felé jelezte.

Ezt követően, 2008. október 17-én a felperes alvállalkozójának telephelyén afőzőkonyha üzemében felperes és abeszállítói auditot tartottak, melyet anévében eljáró menedzser eredménytelennek ítélt. Álláspontja szerint az üzem akkori formájában alkalmatlan volt a hatályos jogszabályok szerinti

hidegkonyhai szendvicsek előállítására és kiszállítására. A további auditon a felperes már nem vett részt, aés a felperes között nem jött létre a szerződés.

A felperes 2010 február 18-án benyújtott, utóbb pontosított keresetében a Ptk. 6.§-ára alapítva 67.632.000 forint biztatási kár, és ennek 2008. augusztus 15-től a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301/A §-ban meghatározott mértékű késedelmi kamata, és a perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

42 millió forintot, mint a pályázati felhívásban szereplő szendvicsmennyiségre eső elmaradt hasznot kívánta érvényesíteni. További 15 millió forintot az alvállalkozójával kötött egyezség alapján kért, utalva arra, a 20 millió forint helyett 15 millió forintos kártérítést kell fizetnie.

A csomagoló beszerzésének költségeként 6.582.000 forintot, a csomagológép felújítási költségeként 1.650.000 forintot, a beszerzett dátumozó gép vételáraként 1.440.000 forintot, még további, gépek beállításával felmerült költségként 960.000 forintot, mint kárt jelölt meg. Előadta, az alperes 2008. augusztus 15-ei, 29-ei, majd ezt követő elektronikus üzenetei alapján, alappal bízhatott abban, hogy a pályázat nyertese lesz, illetve ennek alapján a szerződést alperessel meg fogja kötni. Úgy nyilatkozott, bízva a tender nyertességben, az előkészületeket már 2008. augusztusában megkezdte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozva arra, a pályázati kiírás nem jelentett egyúttal szerződéskötési kötelezettséget is, a szerződés reményében eszközölt beruházások felperes kockázati körébe esnek. Nem állapítható meg terhére szándékos magatartás, felperes oldalán a jóhiszemű eljárás. A felperes a tájékoztatásai előtt kötötte a gépvásárlási, illetve az alvállalkozói szállítási szerződést. A szerződés azért hiúsult meg, mert miután felperes elfogadta, hogy azt akell megkötnie, afeltételeinek nem felelt meg, és az újabb auditon, mely a szerződéskötés feltétele lett volna, nem vett részt. Vitatta a felperes által megjelöltösszecszerűséget is.

Az elsőfokú bíróság 2010. szeptember 23. napjára tűzte ki az első tárgyalást, ezt megelőzően alperes az érdemi ellenkérelmét a felperes részére megküldte. A tárgyaláson az eljáró bíró tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről. Felperes határidő biztosítását kérte az ellenkérelemre történő nyilatkozattételre és bizonyítási indítványai előterjesztésére. Felperes a 2010. december 6-án, az elsőfokú bírósághoz érkezett beadványában a keresetét fenntartva nyilatkozott alperes ellenkérelmére, kiemelten hivatkozva alperes elektronikus üzeneteire, s arra, hogy a szerződést alperessel kívánta megkötni, vitatta a által végzett audit objektivitását is. Kiemelten hivatkozott a 2008. augusztus 15-i, a 2008. szeptember 29-ei alperesi elektronikus üzenetre, s kértetanukénti meghallgatását. Utóbbi indítványát jogi képviselője a 2010. december 16-i tárgyaláson megismételte,

hivatkozva arra is, tudomása szerinta tárgyaláson meg fog jelenni, csak késik. Ezen a tárgyaláson indítványoztaésmeghallgatását is a lefolytatott levelezésre, illetve kérte az alvállalkozó ügyvezetője meghallgatását.

Az elsőfokú bíróság a 2010. december 16-án kelt, 12.G.40.320/2010/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, s a felperest kötelezte alperes részére 200.000 forint perköltség megfizetésére. Az ítélet indokolásában kifejtette, felperest terhelte annak bizonyítása, alperes szándékos magatartása őt alapos okkal indította a kárt eredményező magatartásra. Az elsőfokú bíróság a felperesi követelés egyes tételeit külön vizsgálva megállapította, felperes által állított 15 millió forint összegű kár őt ténylegesen nem érte. Az alvállalkozójával kötött egyezség szerint felperes ezt az összeget nem teljesítette, azt a jelen peres eljárásban számára kedvező, alperest elmarasztaló ítélet esetén kell teljesítenie. Így a követelés nemcsak idő előtti, hanem ez a fizetési kötelezettség a felperest nem is terheli.

A csomagológép és dátumozó gép beszerzése, beállítása kapcsán az elsőfokú bíróság utalt arra, a felperes birtokában van a gépeknek, azokat hasznosítani, értékesíteni tudja. A felperest ért kár legfeljebb a beszerzési és továbbadási ár közötti esetleges különbözet lehetne, de erre nézve a felperes tényállítást nem tett, összecszerúséget nem igazolt. Bizonyítási indítványt sem terjesztett elő a felújítási költség és gépbeállítás összegeire, illetve azok megalapozottságára. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, az alperes 2008. augusztus 15-i elektronikus üzenete nem tekinthető olyan közlésnek, mely a bízattási kár tényállását megalapozná. A szeptember 29-ei üzenet tartalma szerint megalapozná a felperes jóhiszeműsége esetén a bízattási kár meglétét, ennek kapcsán azonban az elsőfokú bíróság megállapította, a felperes az alvállalkozójával a szerződést ezt megelőzően 2008. augusztus 3-án kötötte, illetve ezt megelőzően szerezte be a csomagológépet és a dátumozó gépet is. A felperes kára abból származott, hogy bízva a tendernyertességben már a 2008. szeptember 29-ei közlés előtt beruházásokat eszközölt. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, a kereseti kérelem az okozati összefüggés hiányában is megalapozatlan. Felperes elfogadta azt tény, hogy akell a szerződést megkötnie, majd miután az első auditon aáltal támasztott követelményeknek nem felelt meg, a részére lehetővé tett további auditon nem vett részt, így a szerződés megíiusulása ennek a következménye. Felperes egyébként nem hivatkozott aáltal támasztott lehetetlen, vagy számára gazdaságilag elfogadhatatlan feltételekre. Az elsőfokú bíróság a felperes 42 millió forintos elmaradt haszon megfizetésére vonatkozó kárigényét is megalapozatlannak értékelte. Alperest szerződéskötési kötelezettség nem terhelte. Alperesnek volt a szerződéskötésre irányuló szándéka, de a közléssel okozati összefüggésben a felperesnek nem volt elmaradt haszonként kára. Nem a fennálló szerződés megszűnéséről volt szó, a meg nem kötéssel okozati összefüggésben keletkezett bízattási kár fogalmába az eset körülményei folytán csak a szerződéskötés alapos reményében eszközölt beruházások tartozhattak volna. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, a pályázati mennyiség

becsléssel megadott szám volt, nem volt igazolt a szerződés létrejötte esetén a jogviszony egy évig történt tényleges fennmaradása sem, s egyébként a felperes által kalkulált összeg sem egyezhet meg automatikusan a beszerzési, illetve szállítási ár különbözetével, hiszen nyilvánvalóan felperesnek egyéb költségei is felmerülnének az adminisztrációnál. Az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes által indítványozott tanúbizonyítást, részint azért, mert azt a felperes nem a Pp. 141.§ (2) és (6) bekezdésében foglalt határidőben indítványozta, másrészt utalt arra, jórészt jogkérdésekben kellett határozni, a tanú meghallgatás szükségtelen volt. A Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdése felhívása mellett kötelezte a felperest perköltség megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. Elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan a Pp. 252.§ (2) bekezdésére hivatkozva az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Az elsőfokú bíróság gyakorlatilag a kis pertárgy értékű perek joggyakorlatát alkalmazta, a felperesi jogi képviselő jelezte az első tárgyalást követően írásban, a felperes ügyvezető meghallgatásának szükségességét, de az elsőfokú bíróság a felperes által indítványozott bizonyítást nem folytatta le, arra hivatkozva kifejezetten jogkérdésben kellett határozni. Az ítélet indokolásában utal bizonyítatlanságára, ugyanakkor mellőzte a felperes által kért bizonyítást. Fel nem derített tényállás miatt az ítélet hatályon kívül helyezése indokolt, emellett a megváltoztatás érdekében a felperes a mellőzött tanúbizonyítás „kiváltásául” felvett nyilatkozatokat, illetve további iratokat csatolt.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, utalva arra is, hogy felperes fellebbezése esetleg elkésettnek is értékelhető. Kifejtette, az elsőfokú eljárás során lényeges szabálysértés nem valósult meg. A bíróság által mellőzött bizonyítás, felperesi magatartásra vezethető vissza. Felperes a személyesen meghallgatni kívánt felperesi ügyvezetőt sem az első sem a második tárgyaláson nem állította elő, holott azt maga indítványozta, s indítványának az elsőfokú bíróság az első tárgyaláson először helyt is adott. A további tanúk meghallgatását a felperesi jogi képviselő a második tárgyaláson indítványozta, noha az elsőfokú bíróság külön határidőt biztosított felperesnek a bizonyítási indítványok előterjesztésére. Alperesi védekezést a felperes már az első tárgyalás előtt kézhez kapta. Felperes ügyvezető előadása, illetve az alvállalkozók előadása nem jelentene érdemi új információt, tényt, melyet ne lehetett volna a becsatolt iratokból megállapítani. A felperes által a fellebbezéshez csatolt bizonyítékok a Pp. 141.§ (6) bekezdése és 235.§ (1) bekezdése folytán figyelmen kívül hagyandók. Eseti döntést jelölt meg, utalva arra, felperes beruházásai a saját üzleti kockázata körében értékelendők.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A Ptk. 6.§-a értelmében a bíróság a kárnak egészben vagy részben való megtérítésére kötelezheti azt, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy az adott tényállás mellett a bízattási kár fogalmába a szerződéskötés alapos reményében eszközölt beruházások tartozhattak volna. Ezt követően ugyancsak helytállóan tette vizsgálata tárgyává, volt-e olyan szerződéses alperesi magatartás, amely a felperest a kártérítési igényi alapjaként megjelölt előkészületekre indíthatta.

Ebben a körben a felperes a 2008. augusztus 15-ei, és 2009. szeptember 29-ei elektronikus levelek tartalmára hivatkozott elsődlegesen. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a 2008. augusztus 15-ei elektronikus levél önmagában még nem jelentett alapot a felperesnek a bízattási kára érvényesítésére, a „jelenlegi döntésünk értelmében” ideiglenességre utalt. A levélből olyan fokú bizonyosság - kellő körütekintés mellett -, mely indokoltta tette volna felperes előkészületeit nem olvasható ki. Így ezek csakis felperes saját üzleti kockázatai terhére eshetnek. A perben ugyanakkor kétségtelenül megállapítható volt, a felperes a 2008. szeptember 29-ei elektronikus üzenetet jóval megelőzően, 2008. augusztus 3-án kötött alvállalkozási szerződést, 2008. augusztus 28-án, illetve augusztus 29-én vásárolt berendezéseket, ezek a tendernyertesség reményében saját elhatározása alapján történő beruházásnak minősültek, melynek kockázatát a felperesnek kell viselnie.

Az elsőfokú bíróság a felperesi kárigény tételes vizsgálata során is helytálló megállapításokat tett, így összességében a felperes keresetét helytállóan utasította el, s az általa felhozott indokok alapján helyesen mellőzte a további bizonyítást.

A fellebbezéshez csatolt okirati bizonyítékokra nézve a Fővárosi Ítéltábla utal a Pp. 235.§ (1) bekezdés 2. fordulatára, mely szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálás esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Felperes nem volt elzárva az iratok korábbi csatolásától, ezen okiratok a fellebbezés elbírálása során nem voltak figyelembe vehetők.

A fentebb írtakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét lényegében annak helyes indokai alapján, a Pp. 254.§ (3) bekezdése szerint helybenhagyta.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése, a Pp. 239.§-a folytán az eredménytelenül fellebbező felperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán a le nem rótt 900.000 forint Államnak külön felhívásra történő megfizetésére, valamint az alperes javára a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja (5) és (6) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által megállapított jogtanácsosi munkadíjat is figyelembe vevő másodfokú eljárással kapcsolatosan felmerült jogtanácsosi munkadíj megfizetésére.

Budapest, 2011. december 2.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
írnok